

44.

Kulákjellemezések

Gyulakuta (Magyar Autonóm Tartomány), 1956. november 13.

Gyulakuti községi Néptanács V[égrehajtó] B[izottsága]

Referát Tóth Kálmán gyulakuti kulákról

[...] 1953 óta kulák.

Jelenleg a földet ő maga dolgozza meg családjával. Azonban magatartása ellenséges, 3 testvére Amerikában van, akikkel most is kapcsolatot tart, pénzt, csomagot, levelet kap tőlük. Szidja a kommunistákat és kijelentette, hogy testvérei amikor felszabadítják megrendezi a kommunistákat, most is állandóan üzérkedik.

Gyulakuta 1956. november 13.

László M. János gyulakuti kulák

Jellemezés

[66 éves] László M. János 1953 óta kulák, mert 15 éven át szolgát tartott. Jelenleg nincs szolgája, mert az utóbbit megverte és elkergette. Ő nyomorék, bottal jár, felesége beteges, operált. Földjének minősége II. osztály. Az állammal szembeni kötelezettségének eleget tett, kivéve az adót. Magatartása ellenséges, legutóbbi megnyilvánulása is ezt igazolja, pl. a magyarországi eseményekkel kapcsolatban kijelentette, hogy nyomorék vagyok, de két kommunistát én is agyonütnék. [...]

Gyulakuta 1956. november 13.

Arhivele Naționale Direcția Județeană Mureș, fond Sfatul Popular al raionului Sângeorgiu de Pădure, dosar 17/1956, f. 199., 211. Géppel írt magyar nyelvű irat.

45.

Szilágyi Domokos levele a családjához⁵⁹ (részlet)

Kolozsvár, 1956. november 16.

Az utóbbi két hétben, a magyarországi események hatására fölfordult az egész Bolyai. Persze, velünk minden nap gyűléseztek, hogy csillapítsuk a népet. Mélyen tisztelt felsőbb szerveink ugyanis szörnyen begazoltak, hogy nehogy kivonuljon a kolozsvári diákság tüntetni, úgy szép békésen; s ezért igyekeztek a Babeșt és a Bolyait (a román és a magyar egyetemet) összeugrasztani. Nálunk beadták, hogy a Babeș Nagyromániáért akar tüntetni, a Babeșen pedig azt, hogy mi Erdélyt akarjuk vissza, s így aztán sikerült valahogy megakadályozniuk. Viszont a temesvári román⁶⁰ diákok (műegyetemi hallgatók) rokonszenvtüntetését szerveztek

59 Szilágyi Domokos (1938-1976), költő. Középiskolai tanulmányait Szatmárnémetiben végezte, 1955-1960 között a Bolyai egyetemre járt magyar szakon, 1956-1957-ben a megválasztott Diákszövetség egyik vezetője volt. 1956-tól a romániai magyar lapok rendszeresen közölték verseit; 1958-1959-ben az *Igaz Szó* szerkesztője, 1960-1970 között a bukaresti *Előre* szerkesztője volt, majd egészségügyi okokból nyugdíjazták és visszaköltözött Kolozsvárra, ahol 1976 októberében öngyilkos lett.

60 Az eredeti közlésben.

a magyar forradalommal. Marosvásárhelyen az orvosin is «forr a világ bús tengere, ó, magyar». Testi épségünk nincs veszélyben, mert Szászfenestről behozták a katonaságot, és géppisztolyos járőrök cirkálnak estétől reggelig minden diákothton és egyetemi épület körül. Máskülönben a temetőben is több volt halottak napján a szekus, mint a gyászoló. Ilyenkor az ember négyszer gondolja meg, amíg lépik. Úgy, hogy most már nem kell félni semmitől.

Közlik Kántor Lajos (szerk.): Ki vagy te, Szilágyi Dokomos? Budapest, Balassi Kiadó, 1996, 42–43. p.; Pécsi Györgyi (szerk.): Kényszerleszállás. Szilágyi Domokos emlékezete. Budapest, Nap Kiadó, 2005, 19–20. p.

46.

Jordáky Lajos naplója

Kolozsvár, 1956. november 18.

Több diákot letartóztattak.⁶¹ Nem hiszem, hogy bűnösök lennének. Sőt, meg vagyok győződve feltétlen becsületességükről. Nemes szívű fiatalok.

Közli Molnár Gusztáv: Jordáky Lajos naplója. Medvetánc, 1988. 2–3. sz. 307. p.

47.

Az RMP Kolozs tartományi pártbizottság titkársági ülésének jegyzőkönyve

Kolozsvár, 1956. november 19.

Jelenlévők: Vasile Vaida, Nicolae Bota, Alexandru Soproneanu, Gavrilă Lupşa, Tompa István elvtársak. Elhatározták, hogy a 21-i büroülést csütörtökön, november 23-án, reggel 7 órakor tartásuk meg. Elhatározták, hogy a tartományi Bűró tagjait beosztják a járási pártaktívákvaló gyűlésekre. Elhatározták, hogy végezzék el a Bolyai Egyetem és az Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet diákjai társadalmi összetételének [vizsgálatát]. Gyűlés a Bolyai Egyetem vezetésével.

Vasile Vaida elvtárs: Szeptember 22-én eljöttek hozzám Fazekas elvtárs és más elvtársak a Központi Vezetőségtől. Hiányosságokat találtak, és intézkedéseket hoztunk a helyreigazításukért. Sok elvtárral álltunk szóba, a legnagyobb egyetértést találtuk [köztük]. A magyarországi események után azonnal intenzív, személyekre szabott munka kezdődött. A munka nem volt könnyű, mert tüntetések veszélye fenyegetett. A KV körleveleinek feldolgozásakor nehézségeink voltak. Hogyha akkor ingadozó [is] voltak, [most] teljes határozottsággal dolgoztuk fel a táviratot. Az elvtárs javaslatára egy gyűlést tartottak a Bolyai [Egyetem] [párt]-alapszervezetével, ahol elhatározták egy gyűlés összehívását a diákoknak.

⁶¹ 1956. november 17-en tartóztatták le Kolozsváron Várhegyi Istvánt, a Bolyai Tudományegyetem hallgatóját, a Nyelv- és Történettudományi Kar diákszövetségének egyik vezetőjét, a diákszövetségi programtervezet fő kidolgozóját, másnap pedig Kelemen Kálmánt, Koczka Györgyöt és Nagy Benedeket, akik részt vettek a programtervezet kidolgozásában.